

Torre de la Creu

Sant Joan Despí

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: Passeig de Canaletes, 14

Coordenades:

Latitud: 41.3681
Longitud: 2.06038
UTM Est (X): 421417
UTM Nord (Y): 4580047

Classificació

Número de fitxa 08217 - 1
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani Modernisme
Segle XX
Any 1916
Autoria de l'element: Josep Maria Jujol i Gibert
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIN
Observacions protecció: BCIN. 1971-MH-EN / R-I-51-0011012 Acord del Govern de la GC 22/07/2003
Número inventari IPA 19253
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Cultural
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Sant Joan Despí. Camí del Mig, 9. 08970 Sant Joan Despí
Autoria de la fitxa Marta Lloret Blackburn

Descripció

Edifici construït a principi del segle XX que s'emmarca dins l'estil modernista, tot i que s'hi observa la influència de l'avantguardisme tant pel que fa a la llibertat compositiva com a la seva concepció com una obra experimental. És de planta trilobulada, marcada per la composició a partir de tres cilindres juxtaposats de diferents mides, de semisoterrani, planta baixa, pis i altell, entre els que s'intercalen dos cilindres més corresponents a les caixes d'escala, de més alçada. Cadascun dels cinc cilindres està cobert amb cúpules revestides amb trencadís i la superior rematada per una creu que dóna nom a la construcció. S'accedeix a la torre per un cos avançat a mode d'atri, obert amb dos grans arcs parabòlics entre els quals hi ha inscrit en relleu "AVE AVE" amb l'anagrama de Maria intercalat. Aquest cos està habilitat a la part superior com a terrassa transitable, a la qual es pot accedir des de dos dels portals del pis. A nivell exterior les obertures són finestrals d'arc rebaixat arrebossat distribuïts de forma aleatòria, excepte en les obertures allargades que donen llum al cos de l'escala i la gran vidriera que s'obre a la part posterior com a prolongació d'un dels cilindres. Els tres cossos principals tenen a la part superior terrasses transitables de perfil sinuós, delimitades amb baranes de forja, a les quals s'accedeix des de l'altell. Aquí hi trobem un joc de cúpules amb voladís i revestides amb trencadís i obertes a mode de miradors en els cossos corresponents a les escales. L'espai interior originalment estava projectat com a dues vivendes simètriques independents, actualment recuperades parcialment una segons l'original i l'altra segons la reforma de la de l'any 1966. La comunicació entre nivells es fa a través de sengles escales helicoïdals amb baranes sinuoses que imiten els sarments de vinya. La planta semisoterrani albergava les instal·lacions per la calefacció central, mentre que els pisos superiors es destinaven a habitatge. Destaca per la seva lluminositat el menjador de la part posterior, amb portals de perfil irregular i ornamentació en relleu a sobre. El paviment de la part original es manté amb mosaic hidràulic. El tractament exterior dels murs és arrebossat i pintat de color blanc, amb franges blaves que ressegueixen les formes sinuoses de la construcció. La torre està envoltada per un jardí amb una destacable reixa de forja a la part frontal.

Observacions:

A nivell popular també es coneix com la Torre dels Ous o Torre Gibert. Està inclosa dins el Catàleg i Pla Especial de Protecció i Rehabilitació del Patrimoni Arquitectònic de l'any 1995, fitxa T1. La data de declaració al DOGC com a BCIN és de 22 de juliol de 2003 (DOGC 3971 de 19.9.2003)

Història

La Torre de la Creu va ser construïda per encàrrec de Josefa Romeu, vídua de Gibert, al seu nebot Josep Maria Jujol i Gibert. Fou la primera obra del reconegut arquitecte modernista a la localitat, on va tenir tota la llibertat creativa per desenvolupar el seu projecte. Va començar-se a construir l'any 1913 i fou inaugurada l'any 1916. Després de la Guerra Civil hi van residir diverses famílies. L'any 1966 va ser restaurada per l'arquitecte Lluís Bonet i Garí, que la va restituir. Posteriorment, la família Parellada la va vendre a la Diputació de Barcelona per instal·lar-hi un centre psiquiàtric de dia. Després va ser un equipament municipal fins que l'Ajuntament la va cedir l'any 2006 al Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, qui va encarregar les obres de rehabilitació a Josep Llobet. L'any 2015 l'Ajuntament va cedir l'edifici a la Universitat de Barcelona, que el destina a cursos de formació.

Bibliografia

ARTIAS, B., coord. (2003). Gaudí, Jujol i el modernisme al Baix Llobregat. Barcelona: Editorial Mediterrània. Catàleg i Pla Especial de Protecció i Rehabilitació del Patrimoni Arquitectònic. 1995. Ajuntament de Sant Joan Despí. DURAN, M. (1987). Josep Ma. Jujol a Sant Joan Despí: Projectes i obra 1913-1949. Barcelona: Corporació Metropolitana de Barcelona, Assessoria de Comunicació I Relacions, Servei de Publicacions. Informe provisional sobre les actuacions de la Direcció General del Patrimoni d'Arxius, Biblioteques, Museus i Patrimoni relatives a la protecció de l'arquitectura de Josep Maria Jujol. Direcció General d'Arxius, Biblioteques, Museus i Patrimoni. 2014. Inventari del Patrimoni Cultural Immobile de Catalunya. Patrimoni Arquitectònic. Sant Joan Despí (Baix Llobregat). Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació. Generalitat de Catalunya. LACUESTA, R.; GONZÁLEZ, A. (2006). Modernisme a l'entorn de Barcelona: Arquitectura i paisatge. Barcelona: Diputació de Barcelona.

